

ברכות לב: (תחילת העמוד) עד לג: (המשנה)

ר' יוחנן: מהפסוק 'ובפרשכם כפיכם... ידיכם דמים מלאו' יש ללמוד שלכהן רוצח אסור לישא כפים.

רבא לא היה מתקן תענית ביום מעונן - שנאמר 'סכותה בענן לך מעבור תפילה'.

דברי אגדה של ר' אלעזר:

1. תפילה גדולה ממעשים טובים - שהרי משה רבינו נענה רק בתפילתו.
2. תענית גדולה מצדקה - תענית היא בגופו וצדקה בממונו.
3. תפילה גדולה מקרבנות - שהרי הנביא אומר: 'למה... ובחייכם', ומוסיף אחר כך: 'ובפרשכם כפיכם'.
4. מיום שחרב המקדש ננעלו שערי תפילה ונשארו רק שערי דמעה.
5. מיום שחרב המקדש נמתח מסך ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים.

צדיקים שסיכנו את חייהם ובטחו בנס:

1. חסיד שלא הפסיק לתפילה בפני שר חשוב - בסוף הוא פייס את השר.
2. ר' חנינא בן דוסא גרם לערוד שינשך אותו - ולבסוף הערוד מת. ר"ח בא לבית המדרש והוכיח לתלמידים שלא הערוד ממית אלא החטא ממית. 'אוי לו לאדם שפגע בו ערוד ואוי לו לערוד שפגע בו ר' חנינא בן דוסא'.

תפילה:

1. המאריך בתפילתו - תפילתו לא חוזרת ריקם. המאריך בתפילתו ומחכה שהתפילה תתגשם - בא לידי שברון לב. תקנתו היא שיעסוק בתורה שהיא 'עץ חיים למחזיקים בה'.
2. אדם שהתפלל ולא נענה - יחזור ויתפלל שוב ושוב.
3. יש לשהות לפני התפילה וגם לאחריה, חסידים ראשונים היו שוהים שעה לפני התפילה ושעה אחריה. למרות שנשאר להם זמן מועט לתורה ולמלאכה - ה' היה שולח ברכה בתורתם ובמעשי ידיהם.
4. האיסור שלא להפסיק באמצע ק"ש קיים רק במקום שבו אין סכנת חיים - כאשר יש סכנת חיים יש להפסיק את התפילה!

שלב א': אנשי כנה"ג התקינו הבדלה בתפילה.
שלב ב': העשירו - קבעו את ההבדלה על הכוס.
שלב ג': הענו - החזירוהו לתפילה.

בשלב ג' נחלקו התנאים מהו המיקום המקורי שאותו קבעו אנשי כנה"ג להבדלה.

להלכה: כמו בקידוש - אומרים הבדלה גם על הכוס וגם בתפילה.
שכח להבדיל בתפילה - לא חוזר, ואם גם לא הבדיל על הכוס - חוזר.

משנה

מיקומם של התוספות שבתפילה

הזכרת גשמים - בתחית המתים.
שאלת גשמים - בברכת השנים.
הבדלה - ת"ק: בחונן הדעת.
ר' עקיבא: ברכה עצמאית.
ר' אליעזר: בהודאה.

טעם הדבר

גשמים שקולים כנגד תחית המתים.
הפרנסה תלויה בירידת גשמים.

א. ההבדלה היא תכמה.
ב. ההבדלה היא חול לכן היא בברכת ימי החול הראשונה.

מה עושים במוצ"ש שחל להיות ביו"ט (ואין בו ברכת חונן הדעת)

ר' יצחק בר אבדימי בשם רבינו (גירסא א'): הלכה כר' אליעזר (שאמר להבדיל בברכת מודים).

ר' יצחק בר אבדימי בשם רבינו (גירסא ב'): מטין כר' אליעזר - הלכה כמותו אבל לא אומרים זאת ברבים אלא רק כפסק ליחיד.

ר' יוחנן: כשחל ביו"ט מודים חכמים לר' אליעזר.

ר' חייא בר אבא: נראין כר' אליעזר - אם מישהו נהג כר"א לא מוחים בידו.

ר' יוסף: רב ושמואל תיקנו נוסח מיוחד של ברכה 'ותודיענו' - נוסח זה נאמר באמצע ברכת היום.

הלכה כר' יוסף